

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. uri zjutraj, a ob ponedeljkih ob 5. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnisti mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1'20; s pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrtletno K 4'50, mesečno K 1'50. Za inozemstvo celoletno K 28.—.

JUTRO

Neodvisen političen dnevnik.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

Uredništvo in upravnistvo je na Miklošičevi cesti št. 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu. Ne-frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor se priloži znamko.

Pismo iz Srbije.

(Izv. dopis „Jutra“).

Belgrad, 2. novembra 1910.

Nov tiskovni zakon dobimo. Minister notranjih zadev Stojan Protić je že zdavnaj poskušal spremeniti tiskovni zakon iz l. 1903., ali razne vlade so imele vedno preveč drugih skrbi, da bi se pečalo z reformo tiskovnega zakona, z reformo, ki je bila po mnenju vseh absolutno potrebna.

Ko je prišlo l. 1903. do spremembe na prestolu, so bili zavrženi vsi reakcionarni zakoni, s katerimi je „osrečeval“ Srbijo poslednji Obrenović. Tudi reakcionarni tiskovni zakon je napravil prostor skoraj popolni tiskovni slobodi, ki so jo pa nezreli in brezvestni ljudje v toliki meri zlorabljali, da so se kmalu zaslišali glasovi, ki so zahtevali omejitev te absolutne slobode izražanja misli potom tiska. Naglasiti je treba, da so se ti glasovi pojavili najprej v vrstah samih časnika, ki so se sramovali gotovih pojavov v manjšem delu srbskega časopisa.

Ziveje se je začelo razpravljati o potrebi reforme tiskovnega zakona povodom aneksijske krize, ko so nekateri listi, ki so stali očitno v tuji službi (list „Za otadžbinu“ itd.), poročali o vseh vojnih pripravah Srbije, ki so se sicer smatrale za tajne. V najkritičnejšem času je priobčil list „Za otadžbinu“ natančno razvrstitev srbskih vojnih oddelkov v belgrajski okolici in je vršil na ta način javno vohunsko službo v korist Srbije sovražne sosednje monarhije, a državna oblast je bila brez moči, ker po zakonu je bil tisk sloboden.

Take razmere so postale naravnost nevzdržne, sloboda tiska se je morala omejiti. Z novim tiskovnim zakonom se je to tudi storilo in vse pošteno srbsko časopisje pozdravlja reformo tiskovnega zakona, preklicuje pa nov tiskovni zakon ono časopisje, ki je zlorabo tiskovne slobode izvajalo potrebo omejitve tiskovne slobode.

Tudi zakon proti vohunstvu smo dobili. Do sedaj v Srbiji takega zakona ni bilo in vohunov ni bilo možno niti kaznovati sodnijsko, izvzemši v slučaju, ko je vohunstvo bilo enako veleizdaji, ki jo kazenski zakon predvidja. Nov zakon proti vohunom določa za vohunstvo zelo stroge kazni: v mirnem času 20 let ječe, a v vojnem času smrt.

Ta dva nova zakona sta važna notranje-politična dogodka, v zunanji politiki je pa treba registrirati, da so odnošaji med Srbijo in Turško dokaj ohladnili in da se istočasno zapaža v Belgradu in Sofiji stremjenje za srbsko-bolgarskim zblizanjem. V Srbiji je imela ideja zblizanja z Bolgarsko vedno dovolj privržencev in najodličnejši srbski politiki so bili najgorečnejši propagatorji te ideje.

Na Bolgarskem prodira ta ideja bolj polagoma, ali v novejšem času so začeli

tudi v Sofiji sprevideti, da je Bolgarska sama med balkanskimi državami, od katerih so ji nekatere (Turška in Rumunska) celo tovrstne, zelo slaba in da je njen življenski interes zveza s Srbijo. Ko bi ne bil kralj Ferdinand tako dostopen tujim vplivom, bi bila ideja srbsko-bolgarske zveze že zdavnaj realizirana. Sicer pa bo moral tudi kralj Ferdinand kmalu odnehati, ako mu zakliče bolgarsko ljudstvo, da je sito raznih tujih vplivov in da mora voditi kralj narodno politiko. Dal bog, da pride do tega čem prej!

Iz slovenskih krajev.

Iz Novega mesta. Na novomeškem pokopališču na dan Vseh Svetnikov. Ljudje so našopirili grobove svojcev. Dame so pokazale svoje zimske toaelete in preokusne klobuke, drugače vse mrtvo. Pevskega društva, oz. pevcev ni bilo videti nikjer, da bi zapeli vsaj eno žalostinko v spomin nekdanjim znancem — če ne drugemu vsaj pisatelju Trdini v spomin. V vsakem mestu se že sliši ta dan petje, le v Novem mestu ne. Novomeškim pevcem je namreč to preponiževalno. Tembolj pa se je po pokopališču slišalo lajanje psov. Tam si zapazil na grobu svoje matere 8 letnega sinčka — jokajočega. Človek bi mislil, da bo naša inteligenca imela sočutje z njim. Kaj še! Otroci novomeške inteligence so se mu javno posmehovali in se norčevali iz njega. Pretresati je moral vsakogar ta prizor, kdor nima železa v prsih, le inteligentno mat, meščanko, katere sin je izjaval malega revčka, ni ganilo.

Predavanje dr. Lončarja „Sloveni v kulturi in politiki“ je posejilo 61 oseb, med njimi tudi znani „Peterca“, „christlich perservativer“. Novomeščani se namreč za poudke zelo malo menijo, ker so že tako dovolj brihtnih glav.

Iz Novega mesta. Za četrto porotno zasedanje, ki se prične dne 11. novembra, so bili izzrebani sledeči gg. porotniki: Haler Ivan, Radeče; Ivan Drobnič, Videm; Grabek Ivan, Petrova vas; Tomic Vinko, Trebnje; Hrovat Fran, Ratež; Dragman Ivan, Dolenja Lokvica 19; Marolt Josip, Leskovec; Bohte Ivan, Zastava; Knez Fran, Sl. Ruprt; Weiss Fran, Dolnje Radulje; Rudež Josip, Hrastje; Tschinkel Matija, Kočevje; Virant Josip, Velike Lašče; Tomšič Ivan, Podgojzd; Weiz Anton, Podkraj; Petsche Jurij, Stara cerkev; Komljanc Ivan, Zloganje; Gregorič Fran, Krško; Kramar Fran, Dolenja vas 83; Mirtič Mihael, Dvor 8; Sahauer Ivan, Čermošnice; Tomažin Alojzij, Smednj; Fabian Josip, Male Lašče 7; Kresse Anton, Salka vas; Müller Karl jun., Črnomelj; Ostrman Josip, Deskova vas; Puhek Janko, Črnomelj; Bizjak Fran, Skvov; Glavan Josip, Podboršt; Kadelj Alojzij, Dolenje Ponikve; Zalokar Josip, Škocjan; Schober Josip, Ko-

čevje; Panjan Peter, Stari trg; Picek Fran, Ribnica; Cernič Niko, Adlešiče. Nadomestni porotniki; Kramaršič Anton, Jurka vas; Žgur Avgust, Rudolfovo; Kozman Karl, Rudolfovo; Bojanc Mihael, Šmihel; Agnitsch Andrej, Rudolfovo; Dular Fran, Vavta vas; Žagar Mihael, Stopiče; Kobe Ivan, Žabja vas; Košir Jurij, Brod.

Splošni pregled.

Šlezija in češko-nemška pogajanja.

K raznim težkočam, ki so se pojavile pri praških pogajanjih se je pridružil tudi protest od strani Šlezanov. Na protestnem zboru v Pragi so povdarjali Šlezani, da Čehi ne smejo sklepati nikakih pogajanj, pri katerih bi se ne oziralo tudi na šleske razmere. Šlezija je nad polovico slovanske. Ima 54% prebivancev slovanske narodnosti, ki so Čehi in Poljaki. Ti imajo odslej v deželi bore malo pravic v deželnem zboru imajo Čehi enega, Poljaki 3 zastopnike. V šolstvu se gode slovanskim narodom velike krivice, posebno v industrijskih krajih. Zato ni mogoče sprejeti nikakih predlogov, ki bi se tikali samo čeških razmer, ampak je treba k pogajanjem pritegniti vse tri dežele, ki spadajo pod češko krono: Češko, Moravsko in Šlezijo. Zahteve Šlezanov so popolnoma opravičene, seveda je veliko vprašanje, v koliko bi se moglo nanje ozirati pri sedanjih pogajanjih, ki se vrše pod tako težkimi pogoji, da skoraj vsaka nova zahteva od te ali one strani provzroči negotovost uspehov, ozir. konec pogajanj.

Poljaki in Rusi.

„Novoje Vremja“ je v zadnjem času mnogo pisalo o t. zv. neoslavizmu, seveda s svojega ruskega stališča, po katerem so menda ruski nacionalisti največji neoslavlani. Posebno je očitalo „N. V.“ Poljakom, da so oni krivi vseh neuspehov novega slovanskega gibanja, ker nočejo sodelovati pri skupnem slovanskem delu in nastopajo tuintam celo proti slovanskim narodom ter posebno sovražijo Rusijo. Krakovski „Czas“ je dal ruskemu listu in njegovim napadom primeren odgovor. Vsak narod se pač zavzema za one kulturne smeri, ki so v njegovem interesu, zato bi se tudi Poljaki oprijeli slovanstva, ko bi ne bili Rusi tako lepo dokazali, kako si to mislijo. „Ruska vlada“ pravi Czes, in njeni zagovorniki so storili vse, kar so mogli, da bi dokazali svoje „čuvstvo slovanskega bratoljubstva“. Nato našteva list vse ruske slovanske grehe zadnje dobe: uničenje poljskih šol, razpust šolske družbe in drugih kulturnih poljskih institucij, ki jih je ruska vlada Poljakom brez povoda odvzela. Govori o pregovarjanju Poljakov, o postopanju v holunski guberniji in v zemstvih in konča: „ako vse

to zberemo, potem dobimo primerno sliko ruskega bratstva.“ Czas ima prav. Pod takimi pogoji ne bo imelo slovanstvo na Poljskem uspehov.

Ruska šola.

V ruski dumi je na vrsti šolsko vprašanje. Odkar je naučni minister Schwarz (kako usodno ime!) so upali vsi krogi, da pridejo za rusko šolo novi časi. Kako je bil Schwarz za šolo vnet, kaže njegovo postopanje glede sokolske telovadbe v ruskih šolah. Poslanski krogi so namreč podali ministru spomenico, da se uvede v šole sokolski telovadni sistem. Schwarz pa je stvar zadržal. Šele čez dve leti je stvar o tem izvedel in se je izrazil za sokolsko telovadbo, ki se od onega časa uvaja v ruske šole. Referent za šolsko vprašanje je bil posl. Aurep, ki je podal v svojem referatu dvoje glavnih zahtev: šolstvo bodi državna last, in o šolstvu naj odločajo pred vsem avtonomne organizacije. Za avtonomno šolo je govoril s posebno vneto posl. Kovaledsy. ki je povdarjal, da človek ni sredstvo ampak cilj. Seveda so se nacionalisti in razni reakcionarji dvignili na boj proti zahtevam posl. Aurepa, ker je ta hotel dati v šoli pravico tudi drugim narodnostim, vsaj toliko, da bi se v onih šolah, kjer je nad polovico neruskih otrok učilo prvi dve leti v materinskem jeziku in potem šele v ruščini. Kakor se vidi ruski šoli še niso prišli novi časi.

Avstrijski Nemci o nemški poljski politiki.

V nedeljo je imelo dunajsko „nemško društvo“ svoj večer, na katerem je govoril prof. Köttsch o „Poljski politiki v Nemčiji.“ Učenjak je povdarjal, da je nemška politika edin prava tedaj, ako se drži načel Bismarkovih, ki jeastal na stališču, da mora imeti Nemčija na vzhodu proti Rusiji, dobro zavarovano mejo in da mora imeti v svoji vzhodnih provincijah zanesljive ljudi. Ker so Poljaki nezanesljiv element, jih je treba hakatiščno izpodriniti in jih nadomestiti z nemškimi življem. Na to se je izvršila debata o Poljakih in Rusinih in o boju narodnosti v Avstriji, pri čemur se je do ločevalo postopanje Nemcev napram drugim narodom. Na vsak način je zanimivo, kako politiko za Poljake priporočajo Nemčiji njih avstrijski politični zavezniki.

Nemiri v Macedoniji in na črnogorski meji

se od dne do dne ponavljajo. Pogosto pride do boja med srbskimi in turškimi četami; po okrožnih vaseh se dogajajo nezasišne grozovitosti Ujetnike streljajo Turki brez preiskave. Enako se ponavljajo boji med Albanci in Črnogorci. Da bi bilo bojem konec, je razglašena v Crni gori amnestija za vse albanske ujetnike, ki se vrnejo domov.

LISTEK.

MICHEL ZÉVACO:

Otroci papeža.

Roman iz rimske zgodovine.

[146]

Zbudil je Spadacappa, ki je spal spanje pravičnega, ter mu ukazal osedlati Kapitana.

„Ali naj vas spremim, gospod?“ je vprašal bivši bravo.

„Ne, počakaj me tu . . . Sicer pa se vrnem dokaj pozno.“

In potem, ko je bil Kapitan osedlan, je Ragastens nadomada dodal.

„Sicer pa je mogoče, da izostanem več dni po vrsti, ali celo, da se sploh ne vrnem.“

„Sveta Marija! Gospod vitez me zapušča! . . .“

Ne da bi odgovoril, je Ragastens s konico svojega bodala izluščil dragocene kamene, ki so krasili ročaj njegovega meča — meča Cezarja Borgia, če se bralec še spominja. In rekel je Spadacappi:

„Na, tu imaš, da ne boš preveč zaloval za menoj!“

Toda Spadacappa se je odmaknil in zmajal z glavjo.

„No,“ je dejal Ragastens, „kaj pa ti je?“

„Gospod vitez!“ je dejal Spadacappa, „vi mi tu ponujate celo premoženje. Hvala vam zato. Toda, ako me zapuščate, ne potrebujem ničesar. Potem se rajši vrnem k svoji prejšnji obrti . . .“

Ragastensa je ganila preprostost teh besed in naivna vdanost tega človeka, ki bi bil še pred par meseci brez pomislekov umoril meščana, ki bi se bil zakasnil v kaki

ozki rimski ulici, samo da si pridobi le najmanjšega izmed demantov, ki jih je danes odklanjal.

„Torej,“ je dejal, „ti se nočeš ločiti od mene, pa naj se zgodi karkoli?“

„To se pravi,“ je pritrdil Spadacappa, „da mi že ob sami misli, da bi vas moral zapustiti, stopa znoj na čelo. Ah, gospod, s čim sem se vam zameril?“

„Naj bo! Pojdi torej z menoj . . . Toda povem ti naprej, da morebiti zapustim Italijo.“

„Kaj mi de!“

„Kako? Ti bi se torej odrekel svoji lepi domovini?“

„Gospod vitez, ali niso vse dežele lepe, samo da živi človek vsaj z nekoliko prostostjo?“

Ragastens ni silil dalje; mignil je Spadacappi, naj mu sledi, a še prej ga je primoral sprejeti njegove demante.

„Človek nikdar ne ve, kaj se utegne zgoditi,“ je dejal.

Spadacappa je veselo skočil na konja in vzkliknil:

„Pri sveti Materi božji, gospod vitez, lep strah ste mi napravili!“

Ragastens ni odgovoril. Četrto ure kasneje je bil zunaj mesta. On v resnici ni vedel, kaj bo z njim. Cetudi si je sam pri sebi zatrjeval, da je zanj vse končano in da ne bo branil svojega življenja pred mečem Malateste, vendar mu je v dnu srca še ostajala nejasna in negotova nada.

V tem hipu je bilo zanj najvažnejše, da preživi današnji dan daleč od Monteforta. Čutil je, da mu ni mogoče pogledati Primaveri ali knezu Manfredi v obraz. Zato je blodil ves dan okrog mesta, in ker je v njegovem zdravem značaju naravni nagon po malem zmagoval čuvstveno bol, si je v duhu skrbno zabeleževal razne točke, ki so bile

važne za naskok in za obrambo.

Okrog štirih popoldne je došel na planoto vrhu so teske, po kateri je bil prijezdil z grofom Alma. In zdajci se mu je približal Spadacappa ter iztegnil roko proti nekakšni kolibi:

„Krčma!“

„Aha! Zdi se, da si lačen?“

„In žejen!“ je dejal Spadacappa.

Zares, on ni imel povoda, da ne bi čutil teka do jedi. Jedla pa že nista bila ničesar, odkar sta jahala. In Spadacappa se je s precejšnjo grozo vpraševal, če nima vitez nemara namena umreti od gladi; v tem slučaju bi si moral pač tudi on kot vreden in zvest oproda naložiti najstrožji post. Toda Ragastens ga je pomiril:

„Prav, da si me spomnil; tudi jaz sem že preklicano lačen!“

In zdiral je naravnost proti krčmi, ki jo je bil sluga zapazil.

Med dirom proti krčmi je Ragastens ogledoval pečine, ob katere se je naslanjala. In zapazil je, da kaže ena izmed njih v resnici profil orjaške človeške glave. Kaprica narave je bila klesala v granitu, kakor se ji večkrat dogaja, da slika v oblakih.

Ragastens in Spadacappa sta stopila s konj; krčmi je bilo, naravno, ime „Pri Glavi“. Osobje te oštarije, to je krčmar, krčmarica, njiju dva sinova in služkinja, je bilo pravkar na delu, da naloži na voz, ki je stal pred vrati, vse pohištvo, klopi, mize — z eno besedo, vse bedno bogastvo teh ljudi.

„Bojim se, da se bova primorana postiti,“ je dejal Ragastens.

(Dalej.)

Bolgarija in Rusija.

Listi pišejo o bolgarsko-ruski zvezi. Ker sta Rumunska in Turčija sklenili med seboj zvezo, se je baje podobna zveza sklenila tudi med Bolgarijo in Rusijo, da bi bil tako ohranjen „mir na Balkanu.“

Grčija in Turčija.

Minister zunanjih zadev Gryparis se je izjavil, da je dobil od Turčije popolno zagotovilo, da preneha boj proti Grkom v Turških mestih.

Portugalsko.

Znano je, da je bil kralj Manuel naročen na list „Figaro“. Ko je kralj pobegnil in je list prišel zopet na njegov naslov, je pošta list vrnila z opombo: odpotoval, neznan kam. Še sedaj je neznan, kam pojde Manuel. Baje bo potoval okoli sveta. No, na Portugalskem se malo brigajo zanj. Razburjala je v zadnjem času novica, da je vlada prejela prejšnjega diktatorja Franco in ministra Fexeiro zaradi postopanja ob času njih vlade in da se bodeta morala oba zagovarjati pred sodiščem. Zbornica je sprejela nov tiskovni zakon in je obravnavala zakon o ločitvi zakona.

Perzija.

Mesto Kašan so napadle vladne čete in se je razvil hud boj, ki je trajal celo noč. Zjutraj so čete mesto osvojile. Uporniki so s svojim vodjo pobegnili.

Dnevne vesti.

„Slovenec“ zanaša svojo nestrpnost tudi na polje gled. kritike. Normalno misleč človek bi pričakoval, da se bo od gotove strani gledališču, kot deželniemu zavodu vendar prizanašalo s političnim strankarstvom; zato je v resnici obžalovati, da lete več ali manj strupene puščice iz loka g. kritika tudi proti igralcem in ravnateljstvu, ki notorično nimajo s politiko absolutno nobenega stika. — Ravnatelj ne more biti odgovoren za posle režiserjeve in inspicijentove; ako se kažejo pomanjkljivosti v potrebnih mobilijah, je to krivda režiserja, ako igralci zamude nastope, je kriv inspicijent, ako igralec ni pravilno kostumiran, zadeva krivda garderobarja in ako igralec ne memorira vloge, je njegova osebna krivda. — Če se g. kritik spodtika nad nedostatkami kulisami, s tem prav neprijetno apostrofira deželni odbor kot lastnika gled. kulis. Harmonij „Dramat. društva“ je postal tekem časa neraben in novega ni; sploh pogrešamo celo vrsto zelo potrebnih rekvizit, ki jih pa dež. odbor najbrže ne bode nabavil. — Nedostatkov grajane predstave torej ni pripisavati ravnateljstvu, zato odobravam, da kvitira zares krivično kritiko s molkom. Nam stalnim obiskovalcem, ki smo mnenja, da politika ne sodi v gledališče, se je zdelo primerno napisati te vrstice v blagohotno vsestransko uvažanje. Spectator.

Bewacht. Mestna hiša, v kateri se nahaja trgovska-obrtniška zbornica, je po družstvu za straženje in zaklepanje „bewacht“. Društvo ima slovenske in nemške tablice in samo od strank je odvisno ako hočejo imeti svoje hiše „zastražene“ (slov. napis), ali „bewacht“ (nemški napis). Slovenske hiše so zastražene, mestna hiša na vogalu Stritarjeve ulice in Pogačarjevega trga je pa „bewacht“. Kdo je to zakrivil? Laschan?

Portugalske nune v Ljubljani. Tukajšnji jezuitje na Elizabetni cesti že par let kupujejo jezuitskemu kolegiju nasproti stoječi hiši št. 6. in 8. Tajna pogajanja so se svoje čase vršila z obema posestnicama teh hiš, namreč g. Kozelove in Kosove. Obe, posebno pa druga sta prav obrajtani dami pri gospodih, ampak obe sta pokazali to slabo lastnost, da sta za hiši preveč zahtevali. Hiša št. 8. je medtem postala last Ribniške posojilnice. Kakor se nam poroča iz Ribnice, se je te dni mudila ga. Kos v Ribnici in baje stopila v zvezo z merodajnimi činitelji glede nakupa sosedne hiše št. 8. Ga. Kos je mešetar za dobiček, po nakupu proda v smislu pogodbe z jezuiti obe dve hiši mrtvi roki. Kar se ni dalo doseči pred dvema letoma, to se zgodi lahko danes, ko se je kurs ugodno ležečih hiš vsled izгона nun iz Portugalskega znatno povišal. Vprašamo, ali se ne dobi med Ljubljanci bolj šega kupca kot je mrtva roka?

Črni Orli v gremijalni šoli. Trgovski uslužbenec K. pri trdki Kessler na Pogačarjevem trgu strastno na vse kriplje agitira med svojimi tovariši za orlovsko organizacijo. Nezrelemu mladiču naj šef in šolsko vodstvo primerno ušesa nategne, sicer bomo primorani k menju, da šef sam to protežira.

Slovensko deželno gledališče. Včeraj se je pri nabito polni hiši ponavljal Lehárjev „Grof Luksenburški“, Posamezne točke so se kakor dosedaj morale ponavljati, Ponovno hvalimo gdč. Nadšovo kot odlično pevko, ki zmaguje v krasnem pianu tudi impozantne višine; ker tudi v petju ljubimo umerjeno

diskretnost, nam Angele gdč. primadone v pevskem oziru prav izvrstno ugaja; g. Povheta bi pa opozorili na malo nekonsekvenco v njegovi igri: težko umljivo nam je namreč, da bi stari knez, ki z največjim naporom ne more pobrati Angelinega robca, absolviral plesne točke s tako mladostno agilnostjo in tako trdnimi nogami. G. Iličič zasluži vso pohvalo, gdč. Thalerjeva je bila šarmantna Juliette in g. Bohuslav v njen izborni partner. S čisto izrednim veseljem konstatiramo, da so se grajani nedostatki pri zboru v naše prav posebno zadovoljstvo večji del popravili in izravnali. — a. —

Slovensko deželno gledališče. Jutri v soboto se uprizori prvič Arthur Schnitzlerjeva drama v treh dejanjih „Ljubimkanje“ in Hermann Sudermannova drama v enem dejanju „Fric“. — V nedeljo popoldne ob 3. opereta „Knežna“, zvečer izven abonenta „Mlinar in njegova hči.“

Iz Litije. Litijski diletantje prirede v nedeljo 6. novembra ob polu 9. uri zvečer v telovadnici litijsko-šmarškega Sokola kot prvo igro letošnje seziye. Raupachovo peterodejanke „Mlinar in njegova hči.“ Sodeluje prvič novoustanovljeni orkester na lok. Po predstavi ples in prosta zabava.

Občni zbor podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju bo v soboto 19. novembra t. l. ob polu 7. uri zvečer v pisarni g. dvornega in sodnega odvetnika dr. St. Lapajnet, I. Braunerstrasse 10.

Družba sv. Cirila in Metoda je imela meseca oktobra 10.297 K 48 v. dohodkov in 14.425 K 98 v. izdatkov, potemtakem celih 4.128 K 50 v. primanjuljaja! Naravno, izdatki naraščajo, ker rastejo potrebe, slovenska požrtvovalnost pa ni posebno velika celo narodni kolki, ki bi bi bili lahko lep vir dohodkov, so prišli iz „mode“. Pomagajmo družbi, da bo mogla vspešno vršiti svojo velevažno misijo!

Občni zbor „Društva čeških profesorjev“ proti streljanju v šolah. Te dni se je vršil v Pragi občni zbor društva čeških profesorjev, ki imajo med vsemi avstrijskimi profesorji najbolj vzorno organizacijo. Izdajajo tudi svoje glasilo „Věstník“, kjer razpravljajo o raznih pedagogičnih in stanovskih vprašanjih. Na zadnjem občnem zboru se je izreklo društvo odločno proti streljanju na šolah. Kakor je znano, je pred dvema leti sklical naučni minister Marckhel anketo za reformo srednjih šol. Nasvetoval se je mnogo dobrega in res padajo sedaj iz Dunaja razne reformne določbe. Govorilo se je tudi o telovadbi in dunajska pedagogična modrost je potuhtala, da je najboljša telovadba — streljanje. V streljanju bi naj se vadili učenci višjih razredov pod vodstvom kakih častnikov. Take telovadbe niti v militaristični Prusiji ne poznajo. Zato je bilo opravičeno, da se pedagogični krogi proti temu protestirali. Občni zbor društva čeških profesorjev je obsodil kar najodločneje postopanje ministrstva, da se o tako važnem vprašanju ni gledalo na mnenje šolskih krogov in protestira proti temu, da bi se v šolo in vzgojo vmešavale druge oblasti nego edino kompetentne šolske oblasti. Odločni nastop društva čeških profesorjev moramo le odobravati in je želeli, da bi se jim v tem pridružila profsorska društva vseh narodnosti. Določbe glede streljanja na srednjih šolah bodo menda v kratkem izdana.

Društvo ljubiteljev poljskega naroda. V Ljubljani se je ustanovilo novo društvo „Ljubiteljev poljskega naroda“, ki ima namen gojiti poljsko-slovenske stike z učenjem poljskega jezika, s predavanji etc. Društvo ima poleg lepega kulturnega namena seveda tudi namen pospeševati poljsko-slovensko klerikalno zvezo.

„Svobodne Misli“ hrvatske je izšla 4. števec z zelo zanimivo vsebino: A de Nora: Fr. Ferrer, I. Sporčić: V vzajemnosti z velikim svetom. V. Tomić: Življenje in delo Fr. Ferrerja. J. M.: Nova republika. Dr. J. Maksimović: Kdo so Nazarejci. Nicho de Veranca: Cerkevna zgodovina o papeževi nezmožljivosti. Voltaire: Vprašanja dr. Zapate. Aleksander David: Budizem in Svobodna Misel. Listek. — Svob. Misel stane 3 K na leto. Izhaja v Zagrebu.

Slovenski slikar Franc Klemenčič, ki biva zdaj v Monakovem, je razstavil v izloženem oknu Bambergove trgovine na Kongresnem trgu jako uspel genre: „Oča kara hčerko.“ Slika vzbuja po svoji resničnosti in nepretiranim modernizmu splošno pozornost ter kaže po korupciji, po tonu in tehniki samosvojega umetnika in bodočega mojstra, kadar se iznebi nekih malenkostnih napak, ki kvarijo celotni vtis, in se izpopolni v svoji stroki. Saj ima zdaj najlepšo priliko v cvetočem umetniškem središču.

Slovenci na češki univerzi v Pragi. Praška „Union“ prinaša kot uvodni članek spis o razmerah na praški češki univerzi, ki ga je priobčil „Narodni dnevnik“ in „Slov. Narod“. Članek ima namen opozoriti češko širšo javnost na važno vprašanje glede razmer na praški univerzi. V Pragi

študira nad 200 slovenskih študentov, ki so večinoma na pravniški fakulteti. Doslej jim je bilo dovoljeno polagati prvi državni izpit v nemščini, ker se vsled razmer od vseh dijakov ne more zahtevati, da takoj strokovno obvladajo češčino in ker je iz praktičnih ozirih slovenskim juristom potrebno znanje nemščine. Med češkim dijaštvom se je začelo gibanje proti tem nemškim skušnjam, češ, da kaze češki značaj praške češke univerze: Zato se zavzemajo Slovenci za to, da se zanje sestavi posebna komisija, pred katero bi polagali slovenski študentje svoje izpite v nemščini in slovenskiščini. To je popolnoma opravičena zahteva in upamo, da se ji bo tudi ugodilo. Kajti dozdej je lahko delal slovenski študent skušnjo v vseh jezikih, samo slovensko ne. In če se je v Gradcu ugodilo o tem oziru italijanskim zahtevam, je tembolj opravičeno, da se zgodi isto na češki praški univerzi, ki hoče biti prva slovanska univerza. Ako se to vprašanje ugodno reši, se bo zopet pomnožilo število slovenskih akademikov v Pragi, kar bo gotovo v korist nam in slovanski praški univerzi.

Tujiški promet v Ljubljani. Pretečeni mesec je došlo v Ljubljano 6275 tujcev (za 258 manj kakor prejšnji mesec in za 365 več kakor isti mesec lanskega leta). In sicer se je nastanilo: v hotelu Union 1267, Slon 1166, Lloyd 624, Avstrijski cesar 306, Južni kolodvor 257, Pri Maliču 202, Tivoli 202, Štrukelj 193, Ilirija 173, Tratinik 155, Bavarski dvor 137, v drugih gostilnah in prenočiščih pa 1575 tujcev. Iz Kranjskega je bilo 1222, iz Dunaja 1078, iz različnih slovenskih dežel 1242, iz čeških kronovin 221, iz drugih avstrijskih dežel 1326, iz Ogrskega 178, Hrvatskega 337, Bosne in Hercegovine 68, Nemčije 183, Italije 201, Rusije 3, Anglije 3, Francije 11, iz balkanskih držav, 93 tujcev je došlo iz Severne Amerike.

K častnemu večeru, ki ga priredi „Glasbena Matica“ v nedeljo 6. t. m. v čast skladatelju Davorinu Jenkotu, pride kakor se nam poroča tudi večja deputacija pevskega društva „Kolo“ iz Zagreba.

Davorinu Jenkotu v nedeljo 6. t. m. priredi častni večer mora biti sijajna manifestacija naroda slovenskega za tega odličnega in marljivega kulturnega delavca našega. Njegovo delavnost in plodovitost na glasbenem polju smo v našem listu že primerno osvetlili in mislimo, da ne sme biti Slovence, ki bi Davorina Jenkota in njegova dela ne poznal do duše. Opozorjamo osobito naša društva, zlasti še glasbena in pevska društva v Ljubljani in izven nje, da se udeležijo častnega večera v častnem in dostojnem številu. Pevce: po deželi bo zanimalo spoznati nekaj novih, doslej še neizvajanih pesmi in skladb, ki so prikladne tudi za manjše pevske zборе. Videli bodo pa tudi, kako se tudi priprostejša skladba v proizvajanju lahko povzpne do umetniške višine. Po koncertnem delu vzporeda se postavijo v dvorano mize in orkester „Slovenske Filharmonije igra še dalje.

Pozor pasanti! Tvrka K. na Mestnem trgu, ima prav malomarnega gospodarja. Že več mesecev ima ta tvrka polomljeno streho zunaj pred trgovino, a je ne da popraviti. Enkrat bi se bila streha skoraj porušila na nekega pasanta, ki je komaj ušel nezgodi. Pred kakimi tremi tedni pa je prav izdatno na glavi poškodovala neko postrežnico, ki je bila vsled tega dalje časa za delo nesposobna in se je morala zdraviti. Gospod K. se je šele po dolgem prigovarjanju odločil, da plača zdravnika in zdravila. Ko pa je zahtevala postrežnica, naj bi jej tvrka povrnila zaslužek, ki ga je izgubila, ker ni mogla zaradi bolezni opravljati svoje službe, se ji je osobje v trgovini — smejalo. Došla pa ni ničesar. Kakor slišimo, je železje strehe še vedno le za silo zvezano, in se lahko nezgoda iznova pripeti.

Slovenska zavednost. Prejeli smo: Ko sem prišel ta teden enkrat k Sarcu, kamor splošno dajemo vsi pravi Slovenci perilo, zapazim v sprejemnici perila, da ima g. Sarc tudi nemški napis le tam. Ko sem tam službujočo gospodično vprašal, zakaj to, in ji pripomnil, da je to obžalovanja vredno, mi je odgovorila: „Kaj pa je zato, sicer pa mi od Nemcev več dobimo zaslužka kakor od Slovencev; Nemci so pa tudi finejši ljudje kakor Slovenci. Nadaljno pripombo, zakaj je dal odvzeti, oziroma črtati napise predlansko leto, je odvrnila: „To je bilo samo takrat.“ G. Sarc, ali ste Vi tudi tega mnenja, kakor ta Vaša uslužbenka? Najbrže, kajti sicer ne bi imeli nemških napisov v svojih prostorih! Ali ste se mogoče že naveličali Slovencev?

Sramota! Prejeli smo iz Novega mesta: G. Rohrman, (ki je bil enkrat velik revček) ravnatelj kmetske šole na Grmu, je odpovedal službo hišnika Mihaelu Podbevšku, očetu 6 malih otrok, na njegovo mesto pa imenoval hišnega zemljiškega posestnika in selskega pismonoša G. Parkelja. Gosp. Podbevšek je služil 14. leto vestno in marljivo. In sedaj po tolikih letih ga je ravnatelj Rohrman brez dokazanega vzroka vrغل na cesto z obilo nedolžno družino.

Tat aretiran. Policija je tesarskega vajenca Rudolfa Anžiča, ki je bil zasledovan radi tatvine, že aretirala in izročila deželnemu sodišču. Anžič je namreč začetkom meseca oktobra ukradel tukajšnjemu tesarju Josipu Bučarju kolo v vrednosti 150 K in ga nato v Višnji gori zamenjal z nekim drugim. Ko se je predvčerajšnjem peljal skozi Šiško, ga je stražnik ustavil in vprašal, kje je dobil to kolo, nakar je izjavil, da je imenovano kolo ukradel nekemu posestniku v Hrastecu pri Kranju.

Utonil je dne 31. pr. m. Alojzij Peršin, 4 letni sinček posestnika in župana v Želimljah radi preslabega nadzorstva. Otroka so potegnili mrtvega iz potoka Želimlje.

Razne vesti.

* **Smrt pod avtomobilom.** V mestu Antonyju na Francoskem se je ponesrečil neki avtomobil. Dr. Armand Trousseau, sin slavnega francoskega zdravnika, je bil na mestu mrtev, žena in hčerka pa sta bili nevarno ranjeni.

* **Afera Crippen.** Vsled predloga zagovornika dr. Crippena je prizivno sodišče preložilo prizivno razpravo proti smrtni obsodbi na soboto in sicer radi tega, ker je drugi Crippenov zagovornik vsled nekega drugega zastopstva zadržan.

* **Zastrupljenje s plinom.** V Budimpešti je v Sigetski ulici št. 5 nenadoma obolelo 5 oseb. Odpeljali so vse takoj v bolnišnico, kjer so zdravniki konstatirali, da so oboleli vsled tega, ker so vdihali plin, ki ni bil zaprt.

* **Parniške nezgode.** V Aberdenu v Atantskem morju sta trčila ribiška parnika „Augsburg“ in „Präsident Heswig“. Prvi se je na mestu potopil. Utonilo je tudi vse moštvo. — Na Volgi sta zadela parnika „Grof“ in „Jaroslava“. Zadobila sta oba zelo težke poškodbe. En potnik je bil na mestu mrtev, več nevarno ranjenih. Dva potnika se pogrešata.

* **Bolezen ex-sultana Abdul Hamida.** Zdravstveni položaj bivšega turškega sultana Abdul Hamida se je zopet znatno poslabšal. Včeraj so imeli zdravniki svoje posvetovanje. O rezultatu posvetovanja se varuje stroga tajnost. Abdul Hamid se nahaja v skrajni nevarnosti.

* **Afera dr. Scheinfeld.** Našim čitateljem je že znano, da so v Lvovu pred kratkim aretirali tamkajšnjega notarja dr. Scheinfelda radi velikih goljufij. Njegovi sorodniki so ponudili 200.000 kron kavcije, da ga sodišče izpusti na svobodo, kar pa je sodišče odklonilo. Dr. Scheinfeld je, kakor sedaj poročajo različni listi, v zadnjih letih zaigral na Dunaju, Krakovu in Lvovu nad 600.000 K.

* **Strašni viharji ob francoskem obrežju.** Včeraj je ob francoskem zapadnem obrežju divjal strašen vihar. Škoda je kolosalna. Poškodovan je vrhunec Eifflovega stolpa v Parizu. Reke neprestano naraščajo.

* **Potovanje nemškega prestolonaslednika v Azijo.** Nemški prestolonaslednik je včeraj odpotoval s svojo soprogo v Genovo, da od tamkaj nadaljuje svoje potovanje v Azijo. Potovanje bo trajalo več mesecev.

* **Cookova ekspedicija na severni tečaj.** Kakor znano so lansko leto učenjaki znanega raziskovalca severnega tečaja Cooka, ki je zatrjeval, da je došel na severni tečaj, razkrinkali kot lažnika in sleparja. Vsled tega se je Cook napotil zopet na severni tečaj, da poišče svoje dokumente, s katerimi je hotel dokazati resnico svoje trditve. Kakor poroča „Sun“, je došel te dni Cook v Grönlandijo, a svojih dokumentov ni več našel tamkaj. Prijatelji Cooka so vsled tega zelo razburjeni.

* **Poroka princa Viktorja Napoleona.** Za slučaj, da princ Viktor Napoleon ne bo odstopil od svojega namena, poročiti se najprej civilno in potem šele cerkveno, ga moncalierski župnik sploh ne bo poročil. Bruseljsko klerikalno časopisje strahovito napada in ga nazivlje vrednega naslednika njegovega cerkvi sovražnega očeta. Drugi listi pa zatrujejo, da se mora princ vsled tega, ker je tako v Italiji kakor v Belgiji tujec, ravnati po belgijskih šegah in navadah.

* **Podkupljiv porotnik.** Obravnava proti newyorškemu milijonarju Rosenheimu, ki je obtožen, da je v Londonu povozil z avtomobilom neko deklico, ki je kmalu nato umrla, se je nenadoma preložila, ker se je izkazalo, da je bil neki porotnik podkupljen. Porotnik je bil že aretiran. Sodnija je sedaj dognala, da je bil imenovani porotnik tudi že preje večkrat podkupljen.

* **Račkovski umrl.** Bivši znani ruski tajni policist v Parizu in šef politične policije, Račkovski je včeraj v Petrogradu nenadoma umrl. Zadel ga je mrtvoud.

* **Škofje in pisatelji.** Ne le Anton Bonaventura, tudi drugi škofje nastopajo proti pisateljem, ki ne pišejo v čisto pravem cerkvenem duhu. Tako n. pr. krakovski škof lansko leto ob stoletnici Slowackega

ni dovolil, da bi se truplo velikega pesnika prepeljalo v katedralo na kraljevskem valcu, kjer počiva tudi pesnik Mickiewicz, in to zato, ker baje Slowacki ni bil čisto pravoveren. Enako se je zgodilo pred par tedni pri pogrebu velike poljske pisateljice Marije Konopnickie, da ji je škof komaj dovolil pogreb z vsemi cerkvenimi časti, ker je bila menda moderna. — Še bolj hud pa je pravoslavni škof Hermogen v Saratovu, ki je predlagal naj se pisatelj Merežkovskij, Andrejev, Forki, Arcibašev in Bannon izobčijo iz ruske cerkve, ker brezbožno pišejo. Vsem tem škofom bi svetovali, naj postanejo pisatelji z gledišča Antona Bonaventure, ali naj si preskrbe prevode njegovih del, to bo menda edino prava cerkvena umetnost in literatura.

* **Stoletnica praškega konservatorija.** Letos obhaja praški konservatorij 100letnico svojega obstoja. Zavod je dal tokom enega stoletja svetu lepo število umetnikov, skladateljev in komponistov. Vzgojil je talente svetovnega imena. V teh dneh se vrše na konservatoriju razne slavnosti, ki se jih udeležujejo najodličnejše osebe iz visokih krogov. Praški konservatorij obiskujejo nadarjeni glasbeniki vseh narodnosti.

* **Predsednik jugoslovanske akademije v Zagrebu** Tade Smičiklas, je volil pri zadnjih volitvah bana vkljub temu, da njegova eksistenca ni odvisna od banove naklonjenosti, pač pa je bila menda za ta glas dobljena — koncesija za lekarno.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Poraz nemških krščanskih socijalcev na Dunaju.

Dunaj, 3. novembra. Boj za Luegerjev deželnozborski mandat v drugem dunajskem volilnem okraju je končan. Kljub strahovitemu terorizmu in velikanskim sleparijam so nemški krščanski socijalci sijajno propadli. Zmagal je socijalni demokrat Schumayer, ki je dobil 12.761, krščanski socijalist Breyer pa samo 11.625 glasov. Kakih sredstev so se posluževali krščanski socijalci spričuje dejstvo, da so klerikalne volilne komisije goljufale na vseh straneh. Vrh tega je stala na njih strani še dunajska policija. Krščanski socijalci so vsled tega poraza strahovito poparjeni.

Češko-nemška pravna pogajanja.

Praga, 3. novembra. Pri neoficijelnih dogovorih se je med Čehi in Nemci dosegel glede vprašanja o delitvi češkega deželnega odbora delen sporazum. Toda sklepi teh neoficijelnih dogovorov še niso obvezni, ker se bodo Nemci in Čehi jutri še posebej posvetovali o svojem stališču. Odločitev o obveznosti teh sklepov je najbolj odvisna od čeških radikalcev, ki se bodo jutri o tem popolnoma na svojo roko posvetovali. Današnja seja narodno-politične konference je trajala do 7. ure zvečer. V poslanskih krogih prevladuje mnenje, da je na obeh straneh opaziti resna volja po spravi.

Odstop dunajskega nuncija Granita di Belmonte.

Dunaj, 3. novembra. Vesti o odstopu papeškega nuncija na dunajskem dvoru, Granita di Belmonte se tukaj odločno dementirajo. V diplomatskih in poslanskih krogih zatrjujejo, da ostane sedanjí nuncij še vedno na svojem mestu. Granito di Belmonte bo samo dobil naslov pronuncija, kar se izvrši v najkrajšem času.

Kake zaupnice dobiva grof Aehrenthal.

Budimpešta, 3. novembra. Kakor znano, je bil v odseku za zunanje zadeve ogrskih delegatov izrečen votum ministru za zunanje zadeve grofu Aehrenthalu. Vladni listi so pisali, da je dobil grof Aehrenthal zaupnico enoglasno — in ne kakor se je dosedaj pisalo soglasno. Sedaj pa je ta stvar že natančno pojasnjena. Pri dotični seji je bil navzoč samo en delegat, ki mu je kar v imenu celega odbora izrekel zaupnico. Ogrji bodo radi tega vso zadevo spravili pred plenarno sejo. Za grofa Aehrenthala pa je gotovo zelo značilno, da se poslužuje takih sredstev v svrhu dosege zaupnice in ga vrh tega vlada še tako tajno zagovarja.

Rekonstrukcija Briandovega kabineta.

Pariz, 3. novembra. Ako ne bodo nastale kake izredne ovire, se bo rekonstrukcija Briandovega kabineta izvršila najbrže tako-le: ministrski predsednik Briand, minister za zunanje zadeve Pichon, finančni minister Clotz, naučni minister Raynaud, mornarični minister Zapeirere, trgovski minister Dupoi. Skoro gotovo postane minister za javna dela Milerand, če se ne bodo pogajanja razbila. Program nove vlade bo sprememba sindikatnih pravil iz l. 1884 in ustanovitev zakona proti uprizoritvi stavk na drž. železnicah.

Pariz, 3. novembra. Pogajanja med Briandom in Milerandom dosedaj še niso imela nobenega uspeha. Če se zadeva kmalu ne reši, bo imel ministrski predsednik Briand pri sestavi nove vlade jako težko stališče.

Pariz, 3. novembra. Slavni voditelj francoskih socialistov Jaures j. da bodo socijalisti napovedali Briandu do noža. V parlamentu bodo na vsak način pričeli z obstrukcijo, naj vlada grozi kolikor hoče z razpustom zbornice. Jaures je dalje izjavil, da se bodo socijalisti toliko časa borili proti sedanjí vladi, da pade Briand, ali pa proletarijat in z njim cela republika. Situacija je sedaj zelo slična oni za časa predsednika Mab Mahona, na katerega se je upirala vlada.

Nižjeavstrijski deželni zbor.

Dunaj, 3. novembra. Današnja seja nižjeavstrijskega deželnega zbora se je morala prekiniti, ker ni bila sklepčna. Kršč. socijalci so odšli vsi do zadnjega na volišče kot agitatorji. Le z veliko težavo so nato z izvoščkom pripeljali tri poslance v zbornico, da se je seja mogla nadaljevati.

Čenstohovski samostanski roparji.

Petrograd, 3. novembra. Šef ministrstva za notranje zadeve Pejrov, ki vodi preiskavo proti čenstohovskim samostanskim roparjem, je izdal o svoji preiskavi obširno poročilo. V svojem poročilu trdi, da je bil čenstohovski pavlinski samostan pravi brolg katoliških roparjev. Celica vsakega meniha je obstojala iz dveh skrajno razkošnih opremljenih sobic. 19 menihov je imelo — 40 slug. O knjigovodstvu ni ne duha in ne sluha. Vsi dokumenti, ki so bili zaplenjeni, so falzificirani. Darove, katere so prinašali ljudje v samostan, so spravljali menihi kar vsak zase, tako da je imel vsak menih svojo šatuljo.

Slučaj Pavločič v Ljubljani. Postopanje proti dr. Rudežu in dr. Plečniku.

Gradec, 3. novembra. Državno pravdnitvo v Gradcu namerava vložiti proti slugi in uradniku, ki sta odprla steklenico, v kateri so bili shranjeni odpadki za kolero obolele Pavločič v Ljubljani, ki je pa med tem že ozdravela, tožbo, ker je bila velika nevarnost, da se ne bi zanesli bacili kolere po vsem uradnem prostoru. Kakor se zatrjuje, misli graško državno pravdnitvo sodniško postopati tudi proti ljubljanskima zdravnikom, dr. Vlad. Rudežu in dr. Plečniku radi neprevidnosti?

Proti ruskemu carju.

Berlin, 3. novembra. Potsdamski socijalisti pozivljajo občinstvo na demonstracijo proti sestanku ruskega carja z nemškim cesarjem. V Berlin je došlo nebroj detektivov iz vseh krajev. Tudi vojaštvo je pripravljeno za vsak slučaj.

Bolezen prestolonaslednika Aleksandra.

Belgrad, 3. novembra. Zdravstveno stanje srbskega prestolonaslednika Aleksandra je vedno boljše. Položaj je zelo povoljen.

Velika nesreča na Vltavi.

Praga, 3. novembra. Danes se je na Vltavi nenadoma potopil čoln, v katerem je bilo 35 oseb, ki so vse padle v vodo. Trije so utonili, drugi so se rešili. Voznik čolna je sam rešil gotove smrti 8 oseb.

Umor v Brucku.

Bruck ob Muri, 3. novembra. V nekem tukajšnjem hotelu je danes nadporočnik Avgust Pöschl ustrelil svojo ljubico Hildo Müller, nato pa še samega sebe. Ko so strežaji udrli v sobo, so našli že oba mrtva.

Iz stenografičnega zapisnika državne zbornice.

„Svoje pravice moramo prositi mi, ki plačujemo mnogo večji krvni davek, nego drugi; mi, vedno zvesti Avstrijanci moramo zastoj prositi in moledovati, in moramo zvedeti, da nas sme v prestolnem mestu vladi pred očmi psovati, kolikor kdo hoče! Jaz kličem Avstriji: spoznaj, kaj imaš biti! Ti imaš biti vsem sinom, rekše vsem narodom pravična mati; ti moraš sredi Evrope osnovati srečno raznih narodov družino, ker sicer te ne bode nihče branil, ko zopet pridejo sovražniki od zunaj; sicer se zate nobene prsi ne postavijo proti sovražniku, kateri te hoče razrušiti. Samo če bodeš pravična, če posilno stiskanje narodov odsloviš iz srca, utegneš zvedeti, da je resničen ta pregovor: „Austria erit in orbe ultima, si erit justa gentibus“, rekše: „Avstrija bode na zemlji poslednja, ako bode pravična narodom“.

Govoril slovenski državni poslanec dr. Lovro Toman v seji poslanske zbornice na Dunaju, dne 3. junija 1867. l.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik: Milan Plut.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. — Za one, ki iščejo službe 4 vin. — Najmanjši znesek 50 vin. — Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vin. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo v naprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Pouk francoščine, italijanščine in nemščine. Šebenik, Šelenburgova ulica št. 6. I. nad. 3—2

Avtomobil za štiri osebe se jako ceno proda Šebenik, Spodnja Šiška, Knezova ulica. 6—26

Dva ali več dljakov se sprejme na hrano in stanovanje. Velik vrt na razpolago. Naslov pove inseratni biro „Jutra“. 357/5—2

Hiša z njivo na jako prijaznem kraju se proda za K 8000. Več pove trgovec Simončič, Moste pri Ljubljani. 351/6—1

Stanovanje 2 sobe, 1 sobica, kuhinja z vodo-vodom, drvarnica, se takoj odda za letnih 300 kroo. Tržaška cesta št. 4, na dvorišču. 374/3—1

Mladenč, ki je absolviral enoletno poljedelsko šolo, išče primerne službe, oziroma prakse v kaki mlekarni, ali kje drugje. Naslov pod „Absolvent“ na inseratni biro „Jutra“. 371/2—1

Ugodna prilika. Hiša s štirimi stanovanji se proda iz proste roke v Zeleni jami št. 129. 372/2—1

Kupujte „JUTRO“!

Izvod samo 4 vinarje.

Zahvala.

Vsem, ki so bili našemu, nepozabnemu, edinemu sinu in bratu, pokojnemu

dr. Friedrichu

ves čas, ki ga je prebil v Ljubljani, dobri prijatelji, ki so ob njegovi prenapetosti, prerani preminulosti in ob njegovem pogrebu toliko sočutja izkazali, se iskreno zahvaljujemo. Za izkazano mu ljubezen in požrtvovalnost nam sploh ni mogoče zahvaliti se z besedo.

Za udeležbo in podporo sp. obitelji g. vlad. svet. dr. Šlajmerja, vseh gg. zdravnikov dež. bol., kakor tudi gg. uradnikom, usmiljenim sestram, vsem društvom in posameznikom, sploh vsem, ki so sprejeli dragega nam rajnika k večnemu počitku: Bog plačaj!

V Pragi, novembra 1910.

Ces. svet. dr. Fran Friedrich
v imenu vse rodbine.

Zahvala.

Ob smrti mojega preljubljenega soproga, gospoda

Josipa Paternost

gostilničarja in posestnika

izrekam tem potom svojo najprisknejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za vse mnogoštevilne izraze sožalja in sočutja.

Zlasti sem dolžna se zahvaliti vsem svojim sorodnikom za trud, ki so ga imeli ob bolezni in smrti mojega soproga, vsem sosedom, znancem in prijateljem za tolažeče obiske med boleznijo, spremstvo njegovega trupla v tako obilnem številu k večnemu počitku, ter vsem darovalcem prekrasnih vencev.

Posebno pa se zahvaljujem c. kr. uradništvu, učiteljstvu, slavnim društvom „Citalnici“, „Sokolu“, „Požarni brambi“, „Društvu gostilničarjev in kavarnarjev“, „Rokodelskemu društvu“, osobito pa slav. pevskemu društvu „Postojna“ za ginljive žalostinke in „Godbenemu društvu“ za spremstvo z godbo.

Najprisknejša hvala vsem!

Postojna, 1. novembra 1910.

Ivanka Paternost.

Franjo Parkelj

lastnik reklamnega in plakaterskega podjetja.

Snaženje stanovanj in okenj.

Izvršuje vse v to stroko spadajoče dela točno in po zmernih cenah.

PI?	Najboljša ura	PI?
IKO	sedanjosti:	IKO
PO?	zлата, srebrna, tula, nikelnasta in jeklena se dobi samo pri	PO?

H. SUTTNER

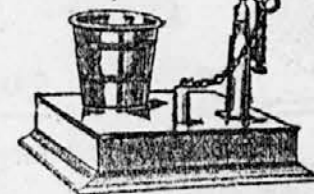
Ljubljana, Mestni trg.

!! Lastna tovarna ur v Švici. !!

PI?	Tovarniška varstvena znamka:	PI?
IKO	„IKO“	IKO
PO?		PO?

Vi prihranite denar

Automatični namizni prižigalnik

(poraben tudi kot žepni prižigalnik) oblastveno zavarovan, izvršen iz krogel avstrijskih Mannlicherjevih pušk.

Lepo darilo! **K 3.80** Lepo darilo!
JOSIP SCHUNDER tehnična pisarna Dunaj XIII., Hütteldorferstrasse 237/V.
Preprodajalci dobijo velik popust! — Pošilja se samo po poštne povzetju. — P. n. restavraciji in kavarnarji izjemne cene.

Dragocen dar

Vam pošljemo z obratno pošto zastoj in franko, ako nam v namen razpošiljanja naših cenikov pošljete

100 naslovov (edino z dežele, ne iz glavnih mest)

zasebnih in državnih uradnikov, učiteljev, vaških duhovnikov, graščakov, gospodarskih uradnikov, tovarnarjev in tovarniških uradnikov, bolje situiranih zasebnih uradnikov, trgovcev, obrtnikov itd. s svojega bivališča in najbližje okolice snažno in razločno na polo papirja spisane.

Prodaja patentovanih novosti
Leopold Weiss, Dunaj II. Hofenedergasse 1.

Najboljši pokončevalec mrčesa je brezdvomno
F. Scherag-a

JANOL

pomori podgane, miši, stenice, ščurke i. t. d.
- pod garancijo. -

Naroča se:

Dunaj XV.,
Fünfhausgasse šte. 5.

Otroški klobuki

Modni salon
A. Vivod-Mozetič
za damske klobuke.

Cenjene dame vljudno vabim na ogled v popolnoma novo opremljeno trgovino.

Ker sem prodajo vsakega drugega blaga opustila, mi bo sedaj mogoče cenjenemu občinstvu v vsakem oziru radi damskih klobukov skrbno postreči, ter se najtopleje priporočam

z odličnim spoštovanjem

A. Vivod-Mozetič
v Ljubljani, Stari trg.

Žalni klobuki

Pošilja se tudi na izbir.

Popravila se sprejemajo.

Fr. Ks. Casper

LJUBLJANA, Vegova uica, v bližini realke.

Zaloga vsakovrstnega pohištva, hišnih oprav za spalne in jedilne sobe, vseh vrst tapecirane pohištva, naslanjačev, otomanov, kakor tudi pisarniških oprav, dalje različnih platnenih lesenih roló, žaluzij in železnih valjčnih zastorov.

Velika množina

izgotovljenih oprav za spalne in jedilne sobe vedno na razpolago. — Priznalna pisma, ceniki in vzorci na poljubno razpolago. :

Alfonz Breznik

c. kr. zaprišežen izvedenec in učitelj „Glasbene Matice“.

Ljubljana, Kongresni trg šte. 13, (poprej Gradišče šte. 11.)

Prva, najstarejša, največja in edina domača tvrdka vseh glasbenih instrumentov, strun, (tudi specialitet) in muzikalij. Najraznovrstnejša izbira in najcen. izposojevalnica prvovrstnih klavirjev in harmonijev.

Prodaja na najmanjše obroke. — Ugodna zame. — 10letno jamstvo. — Generalno zastopstvo dvorne in komorne tvrdke Czapka, Rösler, Stelzhammer, Hözl & Heitzman, Manborg, Horugel i. dr.

Popravila in uglaševanja vseh glasbil sprejema najceneje. — Vsak instrument moje zaloge je najskrbnejše preizkušen.

Svilnato blago

baržuni, pliši, tančice, čipkasto blago, čipke, vložki, svilnate vezenine, jabots šerpe, damski ovratniki, kravate, svilnati in baržunasti trakovi, pozamentrija, porte, žnore, resice, dišave, mila, vedno najnovejše in v največji izbiri

Modna trgovina P. MAGDIČ, Ljubljana, naspr. glavne pošte. 5

JULIJA ŠTOR Ljubljana, Prešernova ul. 5.

Največja zaloga moških, damskih in otroških čevljev, čevljev za lawn-tennis in pristnih

goisserskih gorskih čevljev.

Elegantna in jako skrbna izvršitev po vseh cenah.

Za jesensko in zimsko sezono

prispelo nad 35.000 komadov svežega blaga in sicer:

nad	5.000	kom. oblek	za gospode	od K 8.—	naprej
"	2.000	"	" dečke	" 6.—	"
"	2.000	"	" otroke	" 4.—	"
"	1.000	"	" posameznih hlač	" 4.—	"
"	5.000	"	" pelerin iz velblodje dlake	" 6.—	"
"	1.500	"	" površnikov, raglanov in zimskih sukenj		
"	500	"	" posameznih modnih telovnikov	" 3.—	"
"	18.000	"	" konfekcije za dame in deklince kakor paletoti, raglani, mantile, kostumi, pelerine, krila in bluze.		

Priznana nizke cene!

Angleško skladišče oblek O. BERNATOVIČ,

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Nekaj izborna ohranjenih

automobilov

vseh velikosti se ceno proda.

Moje ime jamči za solidno in dobro postrežbo. — Zavod za popravo avtomobilov in trgovina

Ing. JURIJ TMEJ, Dunaj XVII.,

Santergasse 13.

Ustanovljena 1847.

Ustanovljena 1847.

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

Ljubljana, Turjaški trg šte. 7.

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

52—2

Najnižje cene.

Najsolidnejše blago.

Ustanovljena 1. 1882. — Telefon št. 185.

Poštna hranilnica na račun šte. 828.405

Ogrska poštna hranilnica šte. 19.864

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Dunajska cesta 18

v lastnem združnem domu

je imela koncem leta 1909 denarnega

prometa K 83.116.121-11

upravnega premoženja

K 20.775.510-59

obrestuje hranilne vloge

po 4 $\frac{1}{2}$ %

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad K 20.000.000.

Rezervni zaklad K 400.000.

Posojuje na zemljišča po 5 $\frac{1}{4}$ % z 1 $\frac{1}{2}$ % na amortizacijo ali pa po 5 $\frac{1}{4}$ % brez amortizacije; na menice po 6%.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj in praznikov

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov

ponudi vsako poljubno množino

52—9

patentirani dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom, „zistem Marzola“

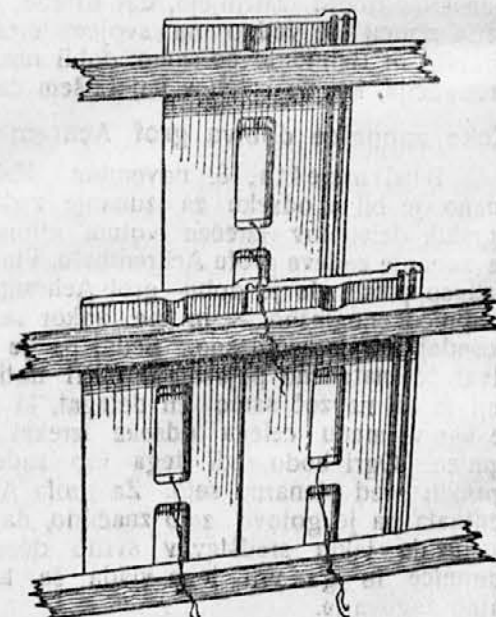
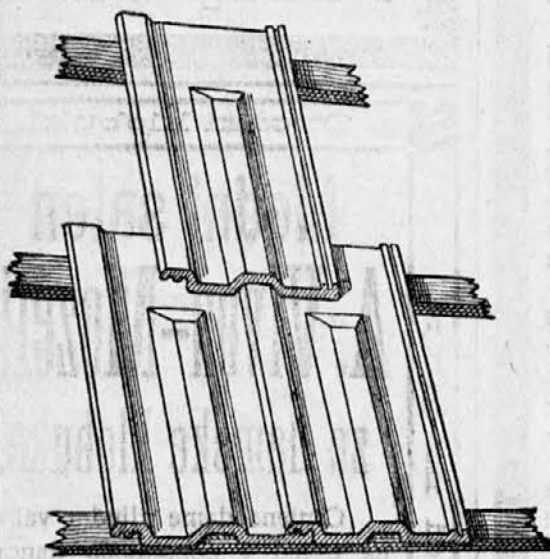
Brez odprtín navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpriprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti!

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis

Spretni zastopniki se iščejo.

Delniška glavica:

K 5.000.000.

301—46

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Rezervni fond:

K 450.000.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 $\frac{1}{2}$ %.